ANATOMIJA OTOKA

Poziv za sudjelovanje na znanstveno-stručnom simpoziju

11. ANATOMIJA OTOKA

OTOK ZA STOLOM: MEDITERANSKA PREHRANA IZMEĐU GLOBALNIH PROCESA I OTOČNIH ZNANJA

Jelsa, otok Hvar

28. – 30. rujna 2023.

Nakon pet godina okupljanja na Visu i još pet na Lastovu pozivamo vas na Hvar, u Jelsu, gdje ćemo krajem rujna održati 11. znanstveno-stručni simpozij Anatomija otoka. Ovoga puta inspirirani smo zemljom kao materijalnim i simboličkim otočnim resursom, što nas na Hvaru vodi u Starogradsko polje, najstariji sačuvani primjer parcelacije prostora na istočnojadranskoj obali, koje je i danas u upotrebi kao zaštićeni kulturni krajolik upisan 2008. na UNESCO-ov Popis svjetske baštine. Ovaj kulturni krajolik, svojevrsni „trbuh otoka" idejno je polazište ovogodišnjeg simpozija na kojem ćemo propitati otočne resurse kroz koncept *mediteranske prehrane*, shvaćene u njezinu najširem značenju.

Pitanje mediteranske prehrane i njezine važnosti za otok uzet će u obzir širi kontekst u kojem se zrcale društveni, kulturni, klasni, rodni, prostorni i identitetski procesi koji je oblikuju. Mediteranska prehrana ovdje je shvaćena kao ukupnost vještina, znanja, praksi, vjerovanja i tradicija, koje odražavaju lokalne kulture i njihove načine života, a vezane su uz poljoprivredu i ribarstvo, preradu, pripremanje i osobito konzumiranje hrane. Također, pitanje mediteranske prehrane želimo promisliti kroz različite društvene i simboličke aspekte te kao odraz lokalnog znanja i posebnog životnog stila. Iako postavljena kao baštinski koncept očuvanja tradicijskog načina života, mediteranska prehrana podjednako naglašava racionalno korištenje i dugoročno očuvanje prirodnih resursa. Nasuprot globaliziranoj prehrambenoj stvarnosti, ovaj koncept zagovara lokalno orijentirane prehrambene sustave i nudi značajne mogućnosti kreiranja razvojnih politika usmjerenih jačanju prehrambene suverenosti i otpornosti otočnih zajednica osnaživanjem lokalne proizvodnje i konzumacije hrane.

Jedanaestu Anatomiju otoka posvetit ćemo propitivanju dobrih praksi, lokalnih prehrambenih i proizvodnih aktivnosti, međusektorskom povezivanju različitih dionika kratkih opskrbnih lanaca te dalekosežnim posljedicama koje prehrambene politike imaju na cjelovit razvoj otočnih zajednica kao osobitih i ranjivih društvenih i kulturnih prostora. U vrijeme jačanja svijesti o nepovoljnim posljedicama klimatskih promjena i specifičnim rizicima poput turistifikacije i gentrifikacije s kojima se otočni prostori danas suočavaju, simpozij donosi i mogućnost kritičke rasprave o mogućim politikama razvoja oblikovanim u kontaktu inicijativa odozgo i odozdo.

Otoci su jedinstveni zbog svoje kopnene i morske biološke raznolikosti koja je još uvijek očuvana u dovoljnoj mjeri, gospodarske strukture koja počiva na ograničenim obradivim površinama, specifičnim tradicijama i tehnologijama uzgoja i proizvodnje hrane te otočnom životnom stilu. Zbog malih obradivih površina i oskudice resursa, otočna gospodarstva su ekonomije malih razmjera temeljene

na „mješovitom“ ekonomskom modelu otočnog domaćinstva i diverzifikaciji gospodarskih aktivnosti. Katastrofe, gospodarske krize, nezaposlenost, te u povijesti siromaštvo i glad, imali su presudan i dugotrajan utjecaj na otočno gospodarstvo i stanovništvo. Boreći se za opstanak i suočeni s oskudnim resursima, otočani su diverzificirali svoje ekonomske aktivnosti promičući optimalnu upotrebu raspoloživih resursa. Posljedično, tijekom vremena stvorena je slika otočanina *bricoleura* – snalažljivog i spretnog pojedinca koji je svojim vještinama improvizacije i prilagodbe u specifičnom i promjenjivom okolišu oblikovao načine na koje otočne zajednice odgovaraju na izazove.

Ovoga rujna na Hvaru bavit ćemo se otočnim prostorima, otočanima i njihovim prehrambenim praksama. Želimo otvoriti raznovrsna pitanja i potaknuti razne disciplinarne pristupe. Svjesni metodološke stupice nekritičkog raščinjavanja cjeline otoka i nužne isprepletenosti i umreženosti svega što se na otoku događa na razini svakodnevnog iskustva, teme otočnog prostora, otočana i mediteranske prehrane vidimo kao heurističke poticaje unutar kojih je moguće profilirati mnoštvo mogućih rješenja:

Prehrana kao alat održivosti

- Mediteranska prehrana
- Prehrana i baština
- Održivi razvoj
- Prehrambena neovisnost
- Solidarne prakse snabdijevanja hranom
- Zadruge i udruge kao okviri povezivanja proizvođača
- Turistički prehrambeni trendovi
- Ekonomija turističke prehrane
- Agro-ekološki svjetonazori
- Kontraurbanizacija i novi stanovnici ruralnih otočnih prostora
- Neo-endogeni razvoj
- Tržišno brendiranje prehrambenih proizvoda i usluga

Otočanin *bricoleur* – lokalna znanja pred izazovima svakodnevice

- Lokalna znanja i tradicijske posebnosti
- Katastrofe, gospodarske krize i otočne migracije
- Kulture u susretu –‘furešti’ i domaći
- Globalni procesi i sezonalni ritmovi
- Aktivizam i participacija stanovnika (udruge, peticije, okupljanja)
- Transformacije otočne kulture (promjene životnog stila)

Otočni prostori pred izazovima suvremenosti

- Ranjivi okoliš i zaštićena područja
- Razvojne politike
- Javni prostori (tržnice, mjesta okupljanja, zadruge i zadružni prostori)
- Javne poljoprivredne i šumske površine, općinska zemlja
- Privatno vs. javno vlasništvo (problemi vlasništva nad zemljom, običajno pravo, razmirice)
- Prostorno planiranje na otocima
- Tradicijska otočna arhitektura (konzervacija otočne arhitekture vs. suvremeni trendovi u gradnji)
- Klimatske promjene i lokalni odgovori

Proteklih deset godina uvjerili smo se da su otoci neiscrpan izvor istraživačkih izazova i rasprava. Na simpoziju su stoga dobrodošli i prilozi iz drugih područja i sfera otočne egzistencije.

MJESTO I VRIJEME

Jelsa, Svečana dvorana u zgradi Općine, četvrtak 28. rujna 2023. – subota 30. rujna 2023.

KOTIZACIJA

Kotizacija po osobi iznosi 60 eura, za studente 30 eura. U kotizaciju je uključena knjižica sažetaka, izlet te završna večera. Troškove prijevoza i smještaja sudionici snose sami.
Članovi udruge „Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj“ ostvaruju 20 % popusta na kotizaciju.
Ulaz na simpozij slobodan je za zainteresirano stanovništvo otoka Hvara.

SLANJE PRIJAVE

Prijave na hrvatskom i engleskom jeziku pošaljite elektroničkom poštom na adresu

info@anatomija-otoka.com

Rok za prijavu: 15. lipnja 2023.

JEZICI

Službeni jezici simpozija su hrvatski i engleski. Organizator skupa osigurat će simultano prevođenje.

ORGANIZATOR

Udruga Anatomija otoka – Centar za istraživanje i razvoj
www.anatomija-otoka.hr

SUORGANIZATORI

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, www.ief.hr

Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru, www.unizd.hr/etnologijaiantropologija

Institut za migracije i narodnosti, Zagreb, www.imin.hr

LAB852, Creative Agency, Zagreb, www.lab852.com

Lokalna akcijska grupa, LAG Škoji, Hvar, www.lag-skoji.hr

Općina Jelsa, www.jelsa.hr

Turistička zajednica općine Jelsa, www.visitjelsa.hr

Muzej općine Jelsa, www.muzejopcinejelsa.hr

Općinska knjižnica i čitaonica Jelsa, www.library.foi.hr/lib/38

PRIJEDLOG IZLAGANJA

- Ime i prezime izlagača/izlagačice
- Ime institucije
- Internetska stranica (osobna ili institucije)
- Broj telefona/mobitela
- E-pošta
- Vrsta izlaganja (individualna, panel)
- Naslov
- Potrebna tehnička oprema (PC ili Mac, projektor, audio)
- Jezik izlaganja
- Sažetak izlaganja na hrvatskom i engleskom jeziku (do 300 riječi)
- Kratki životopis na hrvatskom i engleskom jeziku (do 100 riječi)

POJEDINAČNA IZLAGANJA

Pojedinačna izlaganja bit će uklopljena u tematski povezane sesije. Izlaganja će trajati 20 minuta nakon čega slijedi rasprava od 10 minuta.

PANELI

Ohrabrujemo prijave izlaganja tematski povezanih u panele. Za pojedinačni panel predviđeno je trajanje do sat i pol vremena u okviru čega bi moglo izlagati troje do petero izlagača uz raspravu koja bi se održala nakon svih izlaganja. Prijave izlagača u panelu također trebaju imati do 300 riječi po pojedinom izlaganju, a treba ih slati zajedno s naslovom panela i kratkim opisom samoga panela (do 300 riječi).

Republika Hrvatska Ministarstvo kulture i medija / Republic of Croatia Ministry of Culture and Media

Projekt *Anatomija otoka: Znanje u službi zajednice (Mediteranska prehrana)* sufinancira Ministarstvo Kulture i Medija Republike Hrvatske

ZNANSTVENI ODBOR

Anna Baldacchino, Faculty of Education, University of Malta, Malta

Godfrey Baldacchino, Department of Sociology, University of Malta, Malta Ambassador-at-large for Islands and Small States

Danijela Birt Katić, Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru

Marina Blagaić Bergman, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Anica Čuka, Odjel za geografiju, Sveučilište u Zadru

Edouard de Laubrie, Musée des Civilisations de l'Europe et de la Méditerranée – MuCEM, Marseille, France

Philip Hayward, University of Technology Sydney, Australia

Jelena Ivanišević, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Sanja Klempić Bogadi, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

Ilan Kelman, Institute for Risk and Disaster Reduction, Institute for Global Health, University College London and University of Agder, Norway

Iva Niemčić, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Agnès Michelot, UMR CNRS Littoral Environment Society, La Rochelle University, France

Olga Orlić, Institut za antropologiju, Zagreb

Tomislav Oroz, Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru

Ana Perinić Lewis, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

Jelena Petrov, UNDP - Program Ujedinjenih naroda za razvoj, Hrvatska

Sonja Podgorelec, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

Marie-Ange Schellekens-Gaiffe, UMR CNRS Littoral Environment Society, La Rochelle University, France

Josipa Slaviček, Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj, Jelsa

Nenad Starc, Ekonomski institut, Zagreb

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Danijela Birt Katić, Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru

Marina Blagaić Bergman, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Duje Dorotka, Muzej Općine Jelsa

Antonio Morić-Španić, CROGIS - Centar za održivi razvoj GIS tehnologijama

Iva Niemčić, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Tomislav Oroz, Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru

Ana Perinić Lewis, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

Marija Plenković, Muzej Općine Jelsa

Josipa Slaviček, Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj, Jelsa

Nenad Starc, Ekonomski institut, Zagreb, Croatia

ORGANIZACIJA RADIONICA

Danijela Birt Katić, Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru

Marina Blagaić Bergman, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Tanja Kocković Zaborski, Etnografski muzej Zagreb

Tihana Rubić, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Sveučilište u Zagrebu

Josipa Slaviček, Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj, Jelsa